

YABANCI ÖĞRENCİLERİN UYUM PROBLEMLERİ*

Nezahat Güçlü**

ÖZET:

Bu araştırmada, Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin uyum problemleri ve bunları çözebilmek için geliştirdikleri stratejiler ve başvurdukları yardım kaynakları incelenmiştir. Uyum problemleri ile bu öğrencilerin cinsiyetleri, medeni durumları, yaşları, coğrafi bölgeleri, Amerika'da kalma süreleri, akademik düzeyleri, branşları, lisan yeterlikleri ve mali destek kaynakları arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığı araştırılacaktır. Araştırmanın örneklemini, 90 değişik ülkeden gelen 500 öğrenciden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak "Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri" ve açık uçlu sorular kullanılmıştır.

Araştırmanın temel bulguları şunlardır: (1) Onbir problem alanındaki uyum problemlerinin karşılaştırılması sonucunda, lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin algıladıkları problemler en fazla 'İngilizce' ve 'mali yardım' alanlarındadır. (2) Kız öğrenciler, 'sağlık hizmetleri' ve 'akademik kayıtlar' problem alanlarında erkek öğrencilere nazaran daha fazla güçlüklerle karşılaşmaktadırlar. (3) 'Yerleşme hizmetleri' problem alanı hariç, diğer problem alanlarında, değişik kıtalardan gelen öğrenciler arasında problemleri algılama yönünden anlamlı farklılıklar bulunmuştur (.001 düzeyinde). Avrupalı öğrenciler diğer kıtalardan gelen öğrencilere nazaran bütün problem alanlarında daha az güçlüklerle karşılaşmaktadırlar. (4) 'Kabul-Kayıt' problem alanında Beşeri Bilimlerde okuyan öğrencilerin, diğer alanlarda çalışma yapan gruplardan daha fazla problemleri vardır. (5) Master öğrencileri, 'Kabul-Kayıt', 'Akademik Kayıtlar', 'Sosyal-Kişisel', 'Yaşama-Yiyecek' ve 'İngilizce' problem alanlarında doktora öğrencilerinden daha fazla problemleri olduğunu belirtmişlerdir. (6) İngilizce yeterlik puanı yüksek olan öğrencilerin, düşük olanlardan daha az problemi vardır. (7) Devlet bursuyla okuyan öğrencilerin 'İntibak Hizmetleri', 'Akademik Kayıtlar', 'Sosyal-Kişisel', 'Yerleşme-Yiyecek', 'Dini Hizmetler' ve 'İngilizce' problem alanlarında, diğer gruplardan daha fazla problemleri vardır. (8) Yabancı öğrencilerin uyum problemlerini çözmek için geliştirdikleri stratejiler şunlardır: Vatan hasreti ve yalnızlık duygularını gidermek için, ülkelerine sık sık mektup yazmak, telefon etmek ve yakın arkadaşlıklar kurmak; İngilizce öğrenmek için, Amerikalılarla konuşmak; mali destek sağlamak için üniversite dışında çalışmak ve arkadaşlarından ödünç para almak. (9) Yabancı öğrenciler uyum problemlerini çözerken en büyük desteği ailelerinden almaktadırlar.

ANAHTAR SÖZCÜKLER:Yabancı öğrenci, problem, uyum, uyum problemi, başatma stratejileri, yardım alınan kaynaklar.

ABSTRACT:

This study examined the adjustment problems of foreign graduate students attending the University of Pittsburgh and coping strategies and sources of help utilized by those students in their efforts to deal with the problems they face. Differences among students were examined by gender, age, marital status, and geographical region, academic level, major field, English proficiency, and sources of financial support. The data were collected using the Michigan International Student Problem Inventory (MISPI). The sample comprised 500 foreign graduate students from 90 countries attending University of Pittsburgh in Spring term, 1993.

The major findings of the study were: (1) foreign graduate students reported having the most difficulties in English Language and Financial Aid of the eleven problem areas of the MISPI sub-scales; (2) female students experienced significantly more problems in the Health Services and the Academic Records areas than male counterparts; (3) there were significant differences among the students from the five geographical regions in all problem areas except Placement services. European students reported fewer problems than the remaining four regional groups in all the problem areas; (4) in the Admission-Selection area, the students majoring in Humanities experienced significantly more problems than other groups; (5) master's students reported having than doctoral students in the Admission-selection, Academic Records, Social-Personal, Living-Dining, and English Language areas; (6) the students who had high English proficiency scores experienced significantly fewer problems than those who had low English proficiency scores; (7) the students sponsored by their home governments experienced significantly more problems with orientation services, academic records, social-personal, living-dining, religious services, and English language than respondents in other groups; (8) coping strategies utilized by foreign students in adjusting were: writing letters to home, telephone calls to home, speaking to Americans, finding close friendships, taking illegal off-campus jobs, and obtaining loans from friends; and (9) the family was the most helpful in solving their adjustment problems.

KEY WORDS : Foreign student, adjustment, adjustment problem, foreign student's adjustment problems, coping strategies, sources of help.

* Bu araştırma, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dersinde İngilizce olarak yayınlanmıştır. (Güçlü, Nezahat. Adjustment Problems of International Students, *Boğaziçi University Journal, Educational Sciences*, Vol. 16, 1994-1995, 39-58).

** Yard. Doç. Dr. Nezahat Güçlü, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

1. GİRİŞ

Yaklaşık 40 yıl önce, değişik ülkelerden gelen öğrencilere Amerikan üniversiteleri kapılarını açınca, dünyanın her tarafından gelen öğrenci akınına uğramıştır. 1954-1955 öğretim yılında Amerikan Üniversitelerine kayıtlı 34.232 öğrenci bulunmaktaydı. Bu sayı 1969-1970 yılında 135.000'e ulaşmıştır [1]. Yabancı öğrencilerin akını, 1980'li yıllardan sonra hızla artmıştır [2, 3]. 1990-1991 öğretim yılında Amerikan üniversite ve kollejerinde dünyanın her tarafından gelen yabancı öğrenci sayısı 348.745'e ulaşmıştır [4].

Yabancı öğrencilerin, kültürel, politik, ekonomik ve eğitimsel geçmişleri ve deneyimleri farklıdır. Bu öğrencilerin, akademik ve sosyal yaşamlarında başarılı olabilmeleri için Amerikan kültürü ve yaşam biçimine uyum sağlamaları gerekmektedir. Bu öğrencilerin yabancı bir çevreye uyum sağlamaları, iletişim güçlükleri, sosyal ve ahlaki değerlerdeki çatışmalar, sosyal ve mesleki ilişkiler kurma, kendini yabancı hissetme, yeni eğitim sistemine uyum sağlama, bu öğrencilerin karşılaştıkları problemlerden bazılarıdır [5]. Bu nedenle, yabancı öğrenciler değişik şiddetlerde duygusal, sosyal, akademik ve mali problemlerle yüzyüze gelmektedirler. Ayrıca, zihinsel ve fiziksel rahatsızlıklara da yakalanmaktadırlar [6, 7].

Bu konuda yapılan araştırmalarda, lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin en fazla karşılaştıkları problemler arasında oryantasyon, yabancı dil yetersizliği, sosyal, kişisel ve ekonomik güçlükler olduğu dikkati çekmektedir [8], Hull [9], Sharma [6], Collins [10], Al Banyan [11], McMillen [12], and Okafor [13]. Bu nedenle, son yıllarda, Pittsburgh Üniversitesine devam eden yabancı öğrencilerin karşılaştıkları uyum problemlerine ve bu öğrencilerin uyum çabalarında faydalanacakları yardım kaynakları ve çözüm yolları ile ilgili bilgiler sağlayarak onlara kısmen yardımcı olunacağı düşünülmüştür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin karşılaştıkları problemleri, bu problemlerle başedebilmek için geliştirdikleri stratejileri ve yardım kaynaklarını belirlemektir.

Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin karşılaştıkları uyum problemleri nelerdir?
2. Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin karşılaştıkları uyum problemleri ile bu öğrencilerin cinsiyetleri, medeni durumları, yaşları, coğrafi bölgeleri, Amerika'da kalma süreleri, aka-

demik düzeyleri, branşları, lisan yeterlikleri ve mali destek kaynakları arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

3. Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin karşılaştıkları önemli uyum problemleriyle başedebilmek için hangi stratejiler geliştirmektedirler?
4. Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencileri karşılaştıkları uyum problemlerini çözerken hangi yardım kaynaklarından faydalanmaktadırlar?

İkinci araştırma sorusu ile ilgili olarak aşağıdaki hipotezlerin .001 düzeyinde anlamlılığı test edilecektir.

- H1: Lisans üstü eğitim yapan kız ve erkek yabancı öğrencilerin karşılaştıkları uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur.
- H2: Lisans üstü eğitim yapan bekar veya evli yabancı öğrencilerin karşılaştıkları uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur.
- H3: Lisans üstü eğitim yapan değişik yaş gruplarındaki yabancı öğrencilerin karşılaştıkları uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur.
- H4: Lisans üstü eğitim yapan değişik coğrafi bölgelerden gelen yabancı öğrencilerin uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur.
- H5: Lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin Amerika'da kalış süreleri ile karşılaştıkları uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur.
- H6: Değişik branşlarda lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin uyum problemlerinde anlamlı farklılıklar yoktur.
- H7: Master ve doktora yapan yabancı öğrencilerin karşılaştıkları uyum problemlerinde anlamlı farklılıklar yoktur.
- H8: Lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin TOEFL Puanları ile karşılaştıkları uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur.
- H9: Lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin mali destek kaynakları ile karşılaştıkları uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yeni bir kültüre uyumu açıklamak için ortaya atılmış bazı kuramsal modeller ve görüşler vardır. Ya-

bancı öğrencilerin durumuyla ilgili olarak Oberg'in ortaya attığı kültür şoku kuramı, farklı kültürlerden gelen ve yabancı bir ülkede kalan bireylerin karşılaştıkları güçlükleri açıklamaktadır [14]. Kültür şokunun temelinde, bireyin yabancı bir çevrede bulunmasının strese neden olduğu, bunun da, zihinsel ve duygusal bir takım rahatsızlıkları ortaya çıkardığı görüşü bulunmaktadır. Hızlı bir değişim, bireyin keyif aldığı fiziksel ve psikolojik ihtiyaçları belirsiz ve kestirilemez hale getirmektedir. Hissizlik, yalnızlık, kaygı, karmaşık duygular içinde olma ve hiçbir şeye aldırma gibi durumlar ortaya çıkabilmektedir.

Lysgaard ise, yabancı bir kültürde yaşayan öğrencilerin o ülkeye uyumunu "U-Eğrisi" yaklaşımı ile açıklamaya çalışmıştır [15]. Bu görüşe göre, öğrencilerin Amerika'da kalış süreleriyle ilişkili olarak uyum aşamaları ortaya çıkmaktadır. Uyumun belirli üç aşaması vardır. İlk aşama, Amerika'ya geldikten sonra geçen 6 aylık bir süreyi kapsamaktadır. İkinci aşama, 6-18 ayı ve üçüncü aşama ise, 18. aydan, Amerika'dan ayrılıncaya kadar geçen süreyi kapsamaktadır. Her aşama, Amerika'ya uyumun derecesini belirlemektedir. İlk aşama boyunca, öğrenciler, Amerika'ya uyum tecrübelerini pozitif yönde görmekte, başarılı ve rahat olduklarını belirtmektedirler. İkinci aşamaya kriz aşaması da denilmektedir. Bu aşamada, öğrenciler negatif düşünceler içerisindedir. Kendilerini uyumsuz, yalnız ve mutsuz hissetmektedirler. Son aşama ise, ilk aşamada olduğu gibi, başarılı bir uyum dönemi olarak pozitif anlamdadır [15].

Gullahorn ve Gullahorn tarafından "U Eğrisi" görüşü genişletilerek "W-Eğrisi" görüşü ortaya atılmıştır. Burada, ikinci aşamada yabancı kültürdeki kişi, ülkesine dönüp dönmemeğe tereddüt geçirmekte ve gerilime girmektedir. Bu nedenle uyumda bir düşüş olmakta, bu devre atlatıldıktan sonra uyumda yine yükselme olmaktadır [16]. Becker [17], Amerika Birleşik Devletleri gibi ekonomik ve teknolojik yönden gelişmiş, ileri düzeyde kültüre sahip Avrupalı bireylerin "U" ve "W-Eğrisi"ne benzer uyum kalıpları olduğunu, Üçüncü Dünya ve geri kalmış ülkelerden, ABD'ne gelen bireylerin uyum kalıplarının böyle olmadığını ileri sürmektedir. Başka araştırma bulguları da Becker'in bu görüşünün desteklenmektedir [Pruit [18], Klinenberg & Hull [19]. Selby ve Woods [20] ise Avrupalı olmayanların uyumunun ise "V-Eğrisi" oluşturduklarını, ilk aylarda morallerinin düştüğünü ve tedrici olarak daha sonraki aylarda morallerinin yükseldiğini bir yılın sonuna doğru tamamen buldukları ülkeye uyum sağladıklarını belirtmektedirler.

Konuyla ilgili literatür incelendiğinde, ABD'nde birçok üniversite ve kolejlerde yabancı öğrencilerin uyum problemleriyle ilgili araştırmalar yapıldığı ve bu problemleri çözmek için destek sistemleri oluşturulduğu görülmektedir. Bu çalışmayla doğrudan ilgili olan bazı araştırmalar aşağıda özetlenmiştir.

Bu araştırmaların en önemlilerinden biri Porter'a

aittir. Porter [21] Michigan Üniversitesi'nde yaptığı bir araştırmayla "Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri"ni geliştirmiştir. Araştırmanın amacı, Amerikalı ve yabancı öğrencilerin problemlerini karşılaştırmak ve bir yabancı öğrenci envanteri geliştirmektir. Araştırma bulguları sonucunda Porter, yabancı öğrenciler ile Amerikalı öğrencilerin problemleri arasında anlamlı farklılıklar olduğunu, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden, lisans öğrencilerinin lisans üstü programdaki öğrencilerden, Batılı olmayan öğrencilerin Batılı öğrencilerden, Michigan Üniversitesi kampüsünde bir yıl veya daha az kalanların 13 ay veya daha uzun kalanlardan, İngilizceyi iyi konuşmayanların iyi konuşan öğrencilerden, bekar öğrencilerin evli öğrencilerden ve genç öğrencilerin yaşlı öğrencilerden daha fazla problemleri olduğunu rapor etmiştir.

Breuder [22], Florida Devlet Üniversitesi ile Halk Junior Koleji'nde, Dünyanın değişik ülkelerinden gelen öğrencilerin problemlerini belirlemek için bir araştırma yapmıştır. Verileri toplamak için Porter'ın geliştirdiği Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanterini kullanmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin algıladıkları problemler önem sırasına göre, mali yardım, İngilizce, yerleştirme hizmetleri, kabul-kayıt, akademik danışma, öğrenci etkinlikleri, sosyal-personel, yaşama-yeme, oryantasyon hizmetleri, sağlık hizmetleri ve dini hizmetler olarak sıralanmıştır. Kız ve erkek öğrencilerle, Üniversite Kollejde okuyan öğrencilerin problemleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmamıştır.

Stafford ve arkadaşları [23], Kuzey Carolina Devlet Üniversitesi'ndeki yabancı öğrencilerin uyumlarını incelemişlerdir. Bulgular, yabancı öğrenciler için en büyük uyum güçlüğünün sırayla, vatan hasreti, ev bulma, kız ve erkeklerin birbiriyle sosyal ilişkileri, İngilizce ve mali konularda olduğunu göstermiştir. Farklı coğrafi bölgelerden gelen yabancı öğrencilerin İngilizce problemleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Hindistan, Pakistan, ve Afrikalı öğrencilerin İngilizce konusundaki problemleri çok azdır. Afrikalı öğrenciler genel olarak bütün alanlarda büyük uyum güçlüğü çektiklerini belirtmişlerdir. Asyalı öğrenciler ise, en fazla güçlüğü İngilizce, vatana özlem ve uygun ev bulma konularında çekmektedirler.

Yine Michigan Devlet Üniversitesi'nde Barakat [24], Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanterini kullanarak yabancı öğrencilerin karşılaştıkları problemleri araştırmıştır. Verileri, 1988-Bahar döneminde 246 yabancı öğrenciden toplamıştır. Araştırma bulgularına göre, yabancı öğrencilerin en büyük güçlükleri mali yardım konusundadır. Bunu sosyal-kişisel, yaşama-yeme ve oryantasyon hizmetleri izlemektedir. Öğrenci etkinlikleri ve yabancı öğrenci büro hizmetleri ise, daha az güçlük çekmektedirler. Lisans öğrencileri, bütün problem alanlarında lisans üstü eğitim yapan öğrencilerden daha fazla probleme sahip olduklarını belirtmişlerdir. Michigan State Üniversitesi'nde 1960'lı yılların başlarında yabancı öğ-

rencilerin algıladıkları problemlerle, 1980'li yılların sonunda yabancı öğrencilerin algıladıkları problemler arasında çok az bir farklılık bulunmuştur.

Naidoo [25] ise, Iowa Üniversitesi'nde lisans üstü programa devam eden yabancı öğrencilerin algıladıkları sosyal ve akademik uyum problemlerini, Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanterini kullanarak belirlemeye çalışmıştır. Ayrıca tesadüfî olarak seçtiği 25 öğrenciyle görüşme yaparak niteliksel verilerle bulgularını tamamlamıştır. Araştırma bulguları öğrencilerin İngilizce, mali yardım, akademik danışma, yerleştirme hizmetleri ve sosyal-kişisel olmak üzere beş problem alanında büyük güçlükleri olduğunu göstermiştir. Otuz yaşın altındaki öğrencilerin, otuz yaşın üstündekilere göre, daha fazla İngilizce problemleri bulunmaktadır. Kız öğrenciler erkek öğrencilere göre, İngilizce alanında olduğu kadar akademik alanda da daha fazla problem belirtmişlerdir. Bekar öğrenciler, sosyal-personel, yaşama-yeme ve öğrenci etkinlikleri problem alanlarında, evli öğrencilere göre, daha fazla problemle karşılaşmaktadırlar. Devlet bursuyla okuyan öğrenciler, özel burslu öğrencilere göre mali kanularda daha fazla problem rapor etmişlerdir.

3. YÖNTEM

3.1. Genel Yöntem

Betimsel bir çalışma olan bu araştırmanın verileri anket ve açık uçlu sorular aracılığı ile Pittsburgh Üniversitesi'nde 1993 Bahar döneminde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerden toplanmıştır. Betimleyici araştırmanın amacı, varolan durumun

niteliğini ve derecesini belirlemektir [26]. Betimleyici araştırmalar, toplumsal durumlarla ilgili olarak araştırmacılara geniş bilgiler sağlarlar. Bu tür araştırmalar problemlerin tanımlanmasında, hipotezlerin ve problem sorularının test edilmesinde kullanışlı bir araçtır ve daha sonraki araştırmalar için ipuçları verir [27, 28]. Betimleyici veriler, bu çalışmada da olduğu gibi genellikle anket yoluyla toplanmaktadır [29, 30].

Ankete ek olarak açık uçlu formatta verilen sorular, lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin karşılaştıkları problemlerle ilgili olarak kullandıkları çözüm yollarını ve faydalandıkları yardım kaynaklarını belirlemek için kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrenciler oluşturmaktadır. Bu üniversitede, 1993-Bahar döneminde, 90 değişik ülkeden gelen 1033 yabancı öğrenci kayıtlıdır. Asyalı öğrencilerin toplamı 647 olup en kalabalık grubu oluşturmaktadırlar. Geriye kalan öğrencilerin coğrafi bölgelere göre dağılımı ise şöyledir: Avrupa 142, Latin Amerika 90, Orta Doğu 82, Afrika 36, Kanada 22, Avustralya ve Okyanusya 14.

Örneklem 500 öğrenciden oluşmuştur. Afrika, Avrupa, Latin Amerika, Orta Doğu bölgelerinden gelen öğrencilerin hepsi örneklem alınmıştır. Asyalı öğrenciler ise, ülkelere göre "tesadüfî tabakalama örneklem" (stratified random sampling) yöntemi ile seçilmiştir. Asya ülkelerinden gelen öğrencilerin seçimi Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Asyalı Öğrencilerin Geldikleri Ülkelere Göre Seçilmesi

Popülasyon Büyüklüğü	Seçilecek olan Öğrenci Sayısı	Asya Ülkeleri	Popülasyon	Seçilen Öğrenci Sayısı
4'den az ise	Hepsi	Philippines	4	4
		Singapore	4	4
		Sri-Lanka	4	4
		Cambodia	1	1
		Nepal	1	1
		New Zealand	1	1
		Mongolia	1	1
		Hong Kong	19	5
5 -19	5	Thailand	16	5
		Malaysia	12	5
		Pakistan	7	5
20 - 36	7	Indonesia	35	7
		Japan	36	7
37 - 71	10	Korea, Republic of	71	10
72 - 108	20	India	108	20
109 - 200	30	Taiwan	125	30
200'den yukarı ise	40	China	202	40
		Toplam	647	150

3.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı üç kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım, araştırma ile ilgili demografik bilgileri kapsamaktadır. Bunlar, cinsiyet, yaş, medeni durumu, geldiği coğrafi bölge, ABD'nde ikamet etme süresi, akademik düzeyi (master, doktora), branşı, yabancı dil yeterliliği ve mali destek kaynaklarıdır. Araştırmadaki bu değişkenler, yabancı öğrencilerin uyum problemleri ile ilgili çalışmalar temel alınarak ve bu değişkenlerin uyum problemlerine olan etkilerinin öneminin bilinmesi nedeniyle seçilmiştir.

Aracın ikinci kısmı, bu çalışmada yer alan yabancı öğrencilerin karşılaştığı uyum problemlerini belirlemek amacıyla kullanılan "Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri"nden oluşmuştur. Bu envanter, Porter tarafından Amerika'daki yabancı öğrencilerin uyum problemlerini belirlemek için 1962 yılında geliştirilmiş ve 1977'de gözden geçirilerek yeniden düzenlenmiştir [21, 31]. Porter bu envanterin özellikle yabancı öğrencilere yönelik olarak geliştirildiğini, bu nedenle kültürel yönden bağımsız olduğunu varsaymaktadır. Bir çok araştırmacı envanterin özgünlüğünü koruyarak veya biraz değiştirerek kullanmışlardır Breuder [22], Barakat [24], Naidoo [25], Hart [32], Arubayi [33], Salim [34], Pendar [35] ve Xia [36] bunlardan bazılarıdır.

Envanter, 11 temel problem alanı (alt-ölçek) ve her alan da 12 madde olmak üzere toplam 132 maddeden oluşmuştur. Temel problem alanları şunlardır:

1. Kabul-Kayıt
2. Oryantasyon Hizmetleri
3. Akademik Kayıtlar
4. Sosyal-Kişisel
5. Yaşama-Yeme
6. Sağlık Hizmetleri
7. Dini Hizmetler
8. İngilizce
9. Öğrenci Etkinlikleri
10. Mali Yardım
11. Yerleştirme Hizmetleri

Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanterini, öğrenci 30 dakikada cevaplayabilmektedir. Araştırmacı, öğrencilerin karşılaştıkları problemlerin şiddetini ölçebilmek için, Porter'ın kullandığı "Checklist'i Likert ölçeği ile değiştirmiştir. Böylece problemleri en az şiddette olandan en fazla şiddette olan duruma doğru sıralamıştır. Envanterde tüm maddeler, problemin şiddetine göre 0'dan 2'ye kadar puanlanmıştır:

<u>Problem Durumu</u>	<u>Ağırlığı</u>
Problem yok veya uygulanmıyor	0.00 - 0.50
Problem var	0.51 - 1.50
Büyük problem var	1.51 - 2.00

Veri toplama aracının üçüncü kısmında ise, yabancı öğrencilerin karşılaştıkları problemlerle ilgili olarak yararlandıkları yardım kaynakları ve çözüm yollarını tespit etmek amacıyla sorulan açık uçlu sorular yer almaktadır. Bu sorular, araştırmacı tarafından yabancı öğrencilerin problemleri ve bunları çözmek için geliştirdikleri yollar ve yardım kaynaklarına ilişkin literatür incelemesi sırasında elde edilen verilere dayanarak oluşturulmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verileri toplamak için, 26 Mart 1993 tarihinde 500 anket, Pittsburgh Üniversitesi'ndeki yabancı öğrencilerin kampüs adreslerine, postalanmıştır. 13 Nisan 1993'de anketlerin %35'i geri dönmüştür. Cevap alınamayan öğrencilerin adreslerine anketler ikinci kez gönderilmiştir. Mayıs ayının ortalarında 293 anket geri dönmüştür. Bu toplam sayının %58.6'sını oluşturmaktadır. Bu cevaplar kodlanmış ve işlenmiştir. Pittsburgh Üniversitesi Ölçme ve Değerlendirme Merkezinde SPSS İstatistik Paketi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Verilerin analizinde önce, Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanterinin toplam ve alt ölçekleri için Güvenirlik Katsayıları, 'Cronbach's Alpha Katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır.

Demografik değişkenler için frekanslar ve yüzdeliler her alt grup için hesaplanmıştır. 11 temel problem alanını ve on yardım kaynağını belirlemek için ortalama ve standart sapmalar hesaplanmıştır. Tek yönlü ANOVA testi, değişkenler ve alt gruplar arasındaki uyum problemlerindeki anlamlı farklılıkları belirlemede kullanılmıştır. 'Sheffee' prosedürü kullanılarak post-hoc analizleri yapılmıştır.

Açık uçlu sorulara verilen cevaplar sınıflandırılarak derlenmiştir. Öğrencilerin cevapları, problemin şiddetine, cinsiyet ve coğrafi bölgelerine ilişkin olarak her problem alanındaki çözüm yollarına göre gruplanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Deneklerin Algıladıkları Problem Alanları

Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanterinde yer alan onbir problem alanındaki uyum problemlerinin karşılaştırılması sonucunda, lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrenciler, en fazla güçlüğü "İngilizce" alanında, daha sonra "mali yardım" alanında olduğunu bildirmişlerdir. Bunları Sağlık Hizmetleri, Yerleştirme Hizmetleri, Sosyal-Kişisel Hizmetler, Akademik Kayıtlar, Yaşama-Yeme, Oryantasyon Hiz-

metleri, Öğrenci Etkinlikleri, Kabul-Kayıt ve Dini Hizmetler izlemektedir. Tablo 2'de deneklerin problem alanlarıyla ilgili algıları problemlerin şiddetine göre sıralanmıştır.

Bulgular, bu konuda yapılan bazı araştırmalardaki bulgularla benzerlik göstermektedir. Değişik üniversitelerde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin en fazla karşılaştıkları problemler arasında mali güçlükler, yabancı dil yetersizliği, sosyal-kişisel, yaşama-yeme, sağlık, ve yerleştirme hizmetlerinin olduğu dikkati çekmektedir [6, 10, 12, 21, 22, 24, 25].

Tablo 2. Deneklerin Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanterindeki 11 Problem Alanına İlişkin Algıladıkları Güçlüklerin Ortalama ve Standart Sapmaları

Problem Alanı	Ort.	SS
İngilizce	0.94	0.82
Mali Yardım	0.72	0.68
Sağlık Hizmetleri	0.40	0.34
Yerleştirme Hizmetleri	0.38	0.30
Sosyal-Kişisel	0.37	0.33
Akademik Kayıtlar	0.37	0.33
Yaşama-Yeme	0.32	0.30
Oryantasyon Hizmetleri	0.32	0.32
Öğrenci Etkinlikleri	0.29	0.29
Kabul-Kayıt	0.28	0.24
Dini Hizmetler	0.12	0.24

Bulgular sonucunda İngilizcenin, lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrenciler için en fazla güçlük duyulan alan olduğu anlaşılmıştır. Tablo 3'de Deneklerin İngilizce alanındaki güçlükleri gösterilmiştir. Sınıfta sözlü raporların sunulması, İngilizce konuşulması, telaffuzun anlaşılması, İngilizce yazabilme sorunu, sınırlı İngilizce kelime bilgisi ve Amerikan argo dilini anlayamamanın en fazla zorluk çekilen alanlar olduğu belirlenmiştir.

İkinci olarak en fazla güçlük çekilen problem alanı mali yardım konusudur. Lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin, ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli para bulamamak, iyi geliri olan iş bulamamak, yabancılar için getirilen yasal sınırlamalar nedeniyle sınırlı iş alanları, beklenmeyen ekonomik ihtiyaçlar, araba masrafı ve sosyal etkinlikler için yeterli para biriktirememek gibi konularda güçlükleri olmuştur. Deneklerin Mali yardım problem alanına ilişkin algıladıkları güçlüklerin Ortalama ve Standart Sapmaları Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Deneklerin İngilizce Problem Alanına İlişkin Algıladıkları Güçlüklerin Ortalama ve Standart Sapmaları

Problem Durumu	Ort.	SS
Sınıfta sözlü raporları sunma	0.72	0.75
İngilizce konuşma	0.70	0.75
Telaffuzun anlaşılması	0.69	0.72
İngilizce yazabilme	0.65	0.72
Sınırlı İngilizce kelime bilgisi	0.62	0.69
Amerikan argo dilini anlama	0.56	0.72
Amerikalı arkadaşlarla konuşma	0.48	0.66
İngilizce dersleri anlama	0.41	0.63
Sınıfta ders anlatma	0.40	0.62
İngilizce kitapları okuma	0.34	0.57
Yetersiz İngilizce servisleri	0.34	0.59
İngilizce konuşmayan oda arkadaşı	0.25	0.55

Tablo 4. Deneklerin Mali Yardım Problem Alanına İlişkin Algıladıkları Güçlüklerin Ortalama ve Standart Sapmaları

Problem Durumu	Ort.	SS
Masraflarını karşılayacak para bulamama	0.75	0.75
Geliri iyi olan iş bulamama	0.68	0.81
Yabancılar için çalışma sınırlamaları	0.68	0.73
Beklenilmeyen mali ihtiyaçlar	0.65	0.74
Araba masrafları	0.64	0.74
Sosyal etkinlikler için para ayrılabilmesi	0.59	0.67
Part-time çalışma	0.49	0.67
Okul dönemleri arasında iş bulma	0.48	0.70
Kıyafet için para	0.38	0.63
Evden yeterli paranın gelmemesi	0.31	0.58
Sınırlı Amerikan Doları ile alışveriş yapma	0.24	0.51
Ağır işlerde çalışma	0.11	0.37

Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrenciler, Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanterindeki 132 maddelik problem durumundan 35'ni problem olarak algılamaktadırlar. Bunlar Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Deneklerin en fazla Algıladıkları Güçlüklerin Ortalama Puanları

Md. No.	Problem Durumu	Ort.*
39	Amerikan yasaları	0.91
77	Vatan hasreti çekme	0.77
28	Masraflarını karşılayacak para bulamama	0.75
115	Gerginlik hissi	0.74
14	Yerleşim problemi	0.73
23	Sınıfta sözlü raporları sunma	0.72
51	Sağlık hizmetlerinin yetersizliği	0.71
22	İngilizce konuşma	0.70
90	Teleffuzun anlaşılmasını	0.69
62	Yabancılar için çalışma sınırlamaları	0.68
13	Amerikan yiyeceklerinin tadı	0.68
129	Geliri iyi olan iş bulamama	0.68
95	Beklenilmeyen mali ihtiyaçlar	0.65
9	Dönem ödevlerini yazma	0.65
24	İngilizce yazma becerisi	0.65
75	Notlar için endişelenme	0.64
127	Araba için yapılan masraf	0.64
116	Sağlık hizmetlerinden yararlanma	0.64
83	Dinlenmeye zaman ayırma	0.62
89	Sınırlı İngilizce kelime bilgisi	0.62
105	Yabancı öğrencilere karşı bazı öğrencilerin tutumları	0.60
61	Sosyal etkinlikler için para ayırlamaması	0.59
31	Ülkeye dönüldüğünde iş bulma	0.59
43	Yalnız olma	0.59
111	Bazı Amerikalıların ırkçı tutumları	0.58
6	Yabancı öğrenci kavramı	0.58
11	Kişisel ve sosyal danışmadaki yetersizlik	0.56
88	Amerikan argo dilini anlama	0.56
42	Akademik danışmanın yetersiz yardımı	0.54
131	Amerika'da kalma ve iş bulma	0.54
67	Üniversitelerin kataloglarını anlama	0.53
45	Arkadaş edinmede güçlük çekme	0.52
101	Amerikan ve öğrencinin ülkesinin eğitim sistemindeki farklılıklar	0.52
125	Daha fazla Amerikalıyla tanışamama	0.52
50	Sınırlılık	0.52

* Ortalamaların daha büyük olması, uyum probleminin daha fazla olduğunu gösterir.

4.2. Problem Alanları ile Demografik Değişkenlerin Karşılaştırılması

Bu araştırmanın ikinci amacı, 11 temel problem alanındaki uyum problemlerinin, demografik değişkenlerin her birisiyle olan ilişkilerini incelemektir. Hipotezleri test etmek için her problem alanındaki ve her alt gruptaki demografik değişkenlerin ortalama puanları hesaplanmıştır. Her problem alanı ile bu alt gruplar arasındaki anlamlı farklılıklar olup olmadığını test etmek için tek yönlü ANOVA testi uygulanmıştır. Bütün karşılaştırmalarda manidarlık düzeyi .001 olarak alınmıştır. Dokuz null hipotez test edilmiştir. Bunlar aşağıda toplu olarak gösterilmiştir.

Null Hipotez	Test Sonucu
H1: Lisans üstü eğitim yapan kız ve erkek yabancı öğrencilerin uyum problemlerinde anlamlı farklılıklar yoktur. (Sağlık hizmetleri ve Akademik kayıtlar problem alanları için).....	Reddedildi.*
H2: Lisans üstü eğitim yapan bekar veya evli yabancı öğrencilerin uyum problemlerinde anlamlı farklılıklar yoktur.....	Desteklendi.
H3: Lisans üstü eğitim yapan değişik yaş gruplarındaki yabancı öğrencilerin uyum problemlerinde anlamlı farklılıklar yoktur.....	Desteklendi.
H4: Lisans üstü eğitim yapan değişik coğrafi bölgelerden gelen yabancı öğrencilerin uyum problemlerinde anlamlı farklılıklar yoktur. (Yerleştirme hizmetleri problem alanı dışındaki tüm problem alanları için).....	Reddedildi.*
H5: Lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin Amerika'da kalış süreleri ile uyum problemleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.....	Desteklendi.
H6: Değişik branşlarda lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin uyum problemlerinde anlamlı farklılıklar yoktur. (Kabul-Kayıt problem alanı için).....	Reddedildi.*
H7: Master ve doktora yapan yabancı öğrencilerin karşılaştıkları uyum problemlerinde anlamlı farklılıklar yoktur. (Kabul-Kayıt Akademik Kayıtlar, Sosyal-Kişisel Yaşama-Yeme, İngilizce problem alanları için).....	Reddedildi.*
H8: Lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin TOEFL Puanları ile uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur. (Akademik Kayıtlar, Yaşama-Yeme, İngilizce problem alanları için).....	Reddedildi.*
H9: Lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin mali destek kaynakları ile uyum problemleri arasında anlamlı farklılıklar yoktur. (Sağlık hizmetleri, mali destek, Yerleştirme hizmetleri problem alanları dışındaki tüm problem alanları için).....	Reddedildi.*

*Parentez içindeki problem alanları reddedilmiştir.

4.3. Temel Problemler, Çözüm Yolları ve Yardım Kaynaklarına İlişkin Olarak Açık Uçlu Sorulara Verilen Cevaplardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde, açık uçlu bir soruyla öğrencilerin temel problemler olarak gördükleri konular ve her birisi için çözüm yollarını yazmaları istenmiştir. Her ana problem ve çözüm yolları, cinsiyete ve coğrafi bölgeye göre gruplanmıştır. Sosyal-Kişisel, İngilizce, Akademik, Mali ve Yaşama-Yeme problem alanları için çözüm yolları bildirmişlerdir. Avrupalı kız öğrenciler, diğer bölgelere göre, Sosyal-Kişisel alanda daha fazla çözüm yolları tanımlamışlardır. İngilizce problem alanında Asyalı erkek öğrenciler diğer alanlara göre daha fazla çözüm yolları bildirmişlerdir.

Sosyal-kişisel olarak, ırk ayırımı, önyargılı olma, stres, arkadaş edinme zorluğu, yalnızlık ve memleket hasreti alanlarında güçlükleri vardır. Bu alanda öğrencilerin faydalandıkları çözüm yolları aileyi telefonla arama ve mektup yazmadır.

İngilizce alanında, en fazla güçlük çekilen konular İngilizce konuşma, yazma, telleffuz, sınıf tartışmaları, sınıfta ödev sunma, Amerikan argo kelimeleri anlamadır. Bu alanda öğrencilerin kullandıkları çözüm yolları, radyo dinlemek, televizyon seyretmek, Amerikalılarla konuşarak pratik yapma, gazete, dergi okuma ve İngilizce bölümünden ders almadır.

Akademik alanda öğrencilerin temel problemlerinin akademik danışmanlar ile olan ilişkilerindeki yetersizlik, fazla iş yüklenme, uygun olmayan akademik çalışma, İngilizce olarak etkili iletişim kuramama, sınavlar ve notlar ile ilgili kaygılar olduğu belirtilmiştir. Bu problemlerin çözüm yolları olarak çok çalışmak, danışman değiştirmek, diğer öğrencilerden tavsiyeler almak ve profesörlerle görüşmek olduğu belirtilmiştir.

Mali konulardaki temel problemler, para sıkıntısı çekmek, sağlık harcamaları, iş bulma güçlüğü, tatil için ülkelere gidiş-geliş parası, mezuniyet sonrası iş maddi destek bulma gibi konulardır. Bu problemler için faydalanılan çözüm yolları ise arkadaşlarından borç para almak, aileden destek almak, harcamaları kısmak ve üniversite dışında iş bulmak olarak bildirilmiştir.

Yaşama-Yeme alanındaki problemlerin, meslek edinme, ulaşım ve yiyecek ile ilgili olduğu bildirilmiştir. Bu problemlere yönelik çözüm yolları ise, evde yemek pişirme, kalacak yer bulana dek arkadaşlarıyla oturma, güvenli komşuluk ve kirası uygun ev bulma, kendi ülkesinden olan insanlardan yardım almak, ülkesinin yemeklerini yapan lokantalara gitmek ve alıştığı yemekleri satın almak olarak belirtilmiştir.

Diğer bir soruda ise, Pittsburgh Üniversitesi'nde lisans üstü eğitim yabancı öğrencilerin problemlerini çözmek için on yardım kaynağından hangilerinin kendilerin daha fazla yardımcı olduğu sorulmuştur. Bulgulardan elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin çeşitli problemlerini çözmeye en fazla ailelerinin, sonra aynı ülkeden diğer öğrencilerin yardım ettiği, ancak, danışmanın, Amerikalı öğrencilerin ve diğer ülkelerden olan öğrencilerin çok az yardım ettikleri anlaşılmıştır. Üniversitenin danışma merkezi ve yabancı öğrenci kuruluşlarının hiç yardımları olmadıkları görülmüştür. Görüldüğü gibi, yabancı öğrencilerin, Amerikalı öğrencilerden muhtemelen değişik çözüm yollarına ve yardım kaynaklarına sahip oldukları varsayılabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Lisans üstü eğitim yapan yabancı öğrenciler, İngilizce dili ile ilgili problemleri olduğunu belirtmişlerdir. Bulgulardan anlaşıldığı gibi, yetersiz İngilizce bilgisi ve iletişimi olan öğrencilerin, İngilizce konuşma düzeylerini yükseltecek programlara ve etkinliklere katılmaları için cesaretlendirilmeleri ve güdülenmeleri gerekmektedir. İngilizceyi etkili kullanma becerisini geliştirmek için yabancı öğrencilere ileri düzeyde dil kursları önerilmeli ve öğrencileri teşvik etmek için, bu kursların kredileri yüksek tutulmalıdır. İngilizce kurs programları ve seminerler bu öğrencilerin okuma-yazma ihtiyaçlarını karşılayabilir.

Yabancı öğrenciler, ikinci problemlerinin maddi konularda olduğunu bildirmişlerdir. Bu problemle ilgili olarak, yabancı ülkelere gelen öğrencilere, gelmeden önce yeterli maddi destek sağlanacağından emin olacak şekilde bir eleme yapılması daha iyi olacaktır. Aslında böyle bir eleme mevcut olduğu halde, yeterli olmadığı ortadadır. Yabancı öğrencileri maddi yönden desteklemek için, üniversitede daha fazla iş ve asistanlık fırsatları verilmelidir. Öğrencinin geldiği ülkenin hükümeti de gittiği ülkede kendisine yetecek kadar maddi desteği sağladığı gibi, aynı zamanda maddi ihtiyaçlarını karşılamak için onlara burslar ve krediler sağlamalıdır.

Açık uçlu sorulardan elde edilen bulgulara göre, öğrenciler İngilizce, mali duruma ek olarak akademik ve sosyal-kişisel alanlarda da ciddi problemleri olduğunu belirtmişlerdir.

Akademik alanda, Pittsburgh Üniversitesi, akademik programın gereklerine uygun tam ve eksiksiz bir danışmanlık hizmeti sunmamaktadırlar. Yabancı öğrencileri, önceden tahmin edilebilecek akademik güçlüklerle hazırlamak amacıyla yaygın bir oryantasyon programının düzenlenmesi gerekmektedir. Yabancı öğrenciler, akademik danışmanlar ve öğretim üyeleri tarafından da daima desteklenmeli ve cesaretlendirilmelidir.

Sosyal-kişisel problem alanında yalnızlık ve yabancılık hissi duyan yabancı öğrenciler için, üniversite dışı etkinlikler planlanabilir. Yabancı öğrenciler genel olarak Amerikan halkı ile etkili bir etkileşim kuramamaktadırlar. Yabancı öğrencilerin, Pittsburgh Yabancı Ziyaretçiler Konseyi aracılığı ile Amerikalı evlere konuk olmaları, Amerikan kültürü hakkında daha fazla bilgiye sahip olmaları, arkadaşlıklar kurmaları ve İngilizcelelerini geliştirmelerinde etkili bir yoldur.

Danışma Merkezleri ve diğer Yabancı Öğrenci Hizmetleri Merkezi, yabancı öğrencilere kültürlerarası danışmanlık hizmetleri vermelidirler. Yabancı öğrencileri Amerikan toplumuna uyum sağlamak için kendilerine güvenmeleri hususunda cesaretlendirilmelidirler. Üniversitelerdeki karar vericiler ve yöneticiler, yabancı öğrencilere genişletilmiş ve iyileştirilmiş danışma ve diğer öğrenci personel hizmetleri sağlayarak, onlara olan taahhütlerini yeniden değerlendirmeleri gerekmektedir.

Bu araştırma sonucunda, genel bir öneri, tüm üniversitelerin Amerika'da öğrenim gören öğrencilerin karşılaştığı güçlüklerle karşı daha duyarlı olmaları ve bu öğrencileri daha iyi anlamaları gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- [1] Institute of International Education (1970). *Open doors: Report on international exchange*. New York: Institute of International Education.
- [2] Institute of International Education (1981). *Open doors: Report on international exchange*. New York: Institute of International Education.
- [3] Vassiliou, E. (December/January, 1984-1985). Parameters of international studies. *Community and Junior College Journal*, 17.
- [4] Institute of International Education (1991). *Open doors: Report on international exchange*. New York: Institute of International Education.
- [5] Gibson, J. T. et al. (1990). Youth and culture: A seventeen nation study of perceived problems and coping strategies (1, 2). *Meeting of the International Round Table for the Advancement of Counseling*, Helsinki, Finland.
- [6] Sharma, S. (1971). A Study to identify and analyze adjustment problems experienced by foreign non-European graduate students enrolled in selected universities in State of North Carolina. *Dissertation Abstracts International*, 32/04, 1866A.
- [7] Huang, K. (1977). Campus mental health: The foreigner at your desk. *Journal of the American College Health Association*, 25 (3), 216-219.
- [8] Klineberg, O (1976). *International educational exchange*. Paris: Monton, the Hague.
- [9] Hull, W. (1978). *Foreign students in the United States of America: Coping behavior within the educational environment*. New York: Praeger.
- [10] Collins, P. L. (1977). Self-perceived problems of international students attending Howard University. *Dissertation Abstracts International*, 37/08, 4859A.
- [11] Al-Banyan, A. S. (1980). *Saudi students in the United States: A study of cross-cultural education and attitude change*. London: Ithaca Press.
- [12] McMillen P. (1981). Problems of international students at the George Washington University. *Dissertation Abstracts International*, 42/07, 3018A.
- [13] Okafor, D. C. (1986). Adjustment of African students at Michigan State University). *Dissertation Abstracts International*, 47/07, 2378A.
- [14] Oberg, K. (1972). Cultural shock and problem of adjustment to new cultural environments. In D, S. Hoopes (Ed.), *Readings in inter cultural communications Vol. II. (pp. 1-5)*. Council for International Education.
- [15] Lysgaard, S. (1955). Adjustment in a foreign society: Norwegian Fulbright grantees visiting the United States. *International Social Science Bulletin*, 7, 45-51.
- [16] Gullahorn, J. T. & Gullahorn, J. E. (July, 1963). An extension of the U-curve hypothesis. *The Journal of Social Issues*, 19 (3): 33-47.
- [17] Becker, T. (1968). Patters of Attitudinal Changes Among Foreign Students, *American Journal of Sociology*, 431-442.
- [18] Pruitt, F. J. (1977). *The adaptation of African students to American education*. State University of New York at Buffalo. (A Report to the Bureau of Educational and Cultural Affairs), United States Department of State.
- [19] Klineberg, O., & Hull IV, W. F. (1979). *At a foreign university: An International study of adaptation and coping*. New York: Praeger.
- [20] Selby, H., & Woods, C. (1966). Foreign students at a high-pressure university. *Sociology of Education*, 39, 138-154.
- [21] Porter, J. W. (1962). The development of an inventory to determine the problems of foreign students. *Dissertation Abstracts International*, 23/10, 3783.
- [22] Breuder, R. L. (1972). A statewide study: Identified problems of international students enrolled in public community/junior colleges in Florida. *ERIC Document Reproduction Service Number ED 062 977*.
- [23] Stafford, T. H., Marion, P. B., & Salter, M. L. (1980). Adjustment of international students. *NASPA Journal*, 18, 40-45.
- [24] Barakat, H. A. (1989). A Study of the problems facing foreign students attending Michigan State University in 1988. *Dissertation Abstracts International*, 50/04, 833A.
- [25] Naidoo, P. (1990). An analysis of social and academic adjustment of graduate international students in the college of education at the University

- of Iowa. *Dissertation Abstracts International*, 51/11, 3636A.
- [26] Eichelberger, R. T. (1989). *Disciplined inquiry: Understanding and doing educational research*. New York & London: Longman.
- [27] Simon, J. L. (1978). *Basic research methods in social science: The art of empirical investigation*. New York: Random House.
- [28] Gay, L. R. (July 1-5, 1981). *Educational research competencies for analysis and application*. Columbus: Charles E. Merrill Publishing Company.
- [29] Rossi, P. H., Wright, J. D., & Anderson, A. B. (1983). Sample surveys: history, current practice, and future prospects. In Peter H. Rossi, James D. Wright, & Andy B. Anderson (Eds.), *Handbook of Survey Research*. (pp. 1-19). New York: Academic Press, Inc.
- [30] Jaeger, R. M. (1988). Survey methods in educational research. In Richard M. Jaeger (Ed.), *Complementary methods: For research in education*. Washington, D.C.: American Educational Research Association.
- [31] Porter, J. W. (August, 1977). *The Michigan international student problem inventory: The Manual*.
- [32] Hart, R. H. (1974). Problems of international students enrolled in Texas community colleges as perceived by international students and international student advisers. *Dissertation Abstracts International*, 35/05, 2683A.
- [33] Arubayi, E. (1980). Identification of problems experienced by Nigerian students enrolled in Kansas State Universities. (*ERIC Document Reproduction Service Number ED 198- 424*).
- [34] Salim, S. B. (1984). Adjustment problems of Malaysian students at Western Michigan University. *Dissertation Abstracts International*, 43/03, 644A.
- [35] Pendar, J. N. (1987). Selected adjustment problems of Cameroonian students pursuing higher education in the San Francisco Bay area of Northern California. *Dissertation Abstracts International*, 48/10, 2560A.
- [36] Xia, Z. (1991). Asian students' adjustment problems at the University of Wisconsin-Madison. *Dissertation Abstracts International*, 52, 11/, 3832A.